

Het kinderlijke heb ik nog steeds

en wil ik behouden...

In het televisieprogramma Podium Klassiek van 9 november 2025 kondigde Floris Kortie aan dat een combinatie van klassieke muziek en hiphop-dansen in zijn programma vertoond zou gaan worden. Hij meldde dat deze twee genres mijlenver uit elkaar liggen, maar dat ze wel degelijk gecombineerd kunnen worden. Dat laat het 'ISH Dance Collective' zien. Hieronder volgt een gesprek met Marco Gerris, oprichter en artistiek leider van ISH.

Jan Alfrink

Marco ontving onlangs een prijs omdat hij al 25 jaar de hiphop-dans en de urban sports naar het theater brengt. Hij heeft jarenlang hard gewerkt, zo zegt hij, om te laten zien dat wat hij doet ook kunst is.

In het televisieprogramma kregen we vier dansers te zien die spelen in de nieuwe familievoorstelling 'THOR' die 15 november 2025 in première is gegaan. Ze brengen een klein stukje Wagner begeleid op de vleugel en vervolgens een stuk uit de Vuurvogel van Stravinsky begeleid door Het Balletorkest. Veel beweging, veel indrukken en veel energie.

Marco Gerris is een Vrijeschoolleerling, Steinerschoolleerling beter gezegd. Vanaf zijn tiende zat hij op De Wingerd in Brasschaat en daarna op de middelbare Steinerschool Hibernia in Antwerpen.

Ik mocht hem spreken in januari 2026, in Weesp, waar hij met een groep aan het werk was aan een nieuwe productie. Ik stelde voor bij zijn geboorte te beginnen, want, zo dacht ik, dat is bepaald niet een doorsnee verhaal.

Geboorte

Marco zegt er open in te zijn en vertelt inderdaad vrijuit. "Ik ben geboren op de Filipijnen in de stad Cebu City, op 23 april 1975. Mijn biologische vader en biologische moeder hadden een affaire. Daaruit ben ik geboren. Het conservatieve katholicisme van de Filipijnen staat een bastaardkind niet toe en toen ik een paar maanden oud was, kwam ik in een weeshuis terecht bij de nonnen. Het was een mooi klooster, een prachtig gebouw.

Geworden wie je bent?

Ik ben daar heel goed verzorgd en ook dankbaar voor de aandacht die ik daar kreeg. In 2004 ben ik er samen met Micka, mijn vrouw, terug geweest, om het klooster nog eens te zien en te kijken of mijn vader en mijn moeder nog te traceren waren. Dat laatste is niet gelukt, maar van de nonnen trof ik er nog twee aan. Na enige tijd praten herkenden ze mij en toen ik vertelde wat ik nu deed, met dans, zang en bewegen, zeiden ze dat dat wel klopte. 'Je danste en zong bij ons ook al in je jonge jaren.'

Vlaanderen

Op mijn derde, het was Kerstmis 1978, werd ik geadopteerd door een Vlaams gezin, de familie Gerris-Weyten. Zij hadden zelf een zoon, vier jaar ouder dan ik. Toen er vanwege complicaties verder geen kinderen meer geboren konden worden, besloten ze te gaan adopteren en pleegkinderen in huis te nemen.

Mijn jongste zusje is geadopteerd vanuit Zuid-Korea en mijn andere twee jongere zussen (die echte zussen zijn van elkaar) waren pleegkinderen.

Het gezin Gerris was katholiek. Elke week gingen we naar de kerk. Maar nadat ik mijn 'plechtige communie' had gedaan, zijn we nooit meer naar de kerk gegaan. Het was meer om onze pleegouders toentertijd tevreden te houden. Ik had er niet veel mee, hoewel ik toch nog even misdienaar geweest ben. Want ja, je staat dan op

een podium, je kunt performen en dat deed ik graag. Mijn nieuwe ouders waren behoudend en conservatief en toch mochten wij, de kinderen, ons bemoeien met de schoolkeuze. Ik was op de Sint Eduardusschool in Merksem geplaatst, maar vond het daar verschrikkelijk saai en veel te strak.

Ik kon daar niet bewegen, mijn creativiteit werd geremd. Voor de intellectuele vakken haalde ik wel goede cijfers, maar ik voelde me daar allesbehalve thuis. Mijn zusjes zaten op de Steinerschool in Brasschaat. Toen mijn ouders vroegen of ik daar misschien ook heen wilde, ging er een wereld voor me open.

Ik kwam De Wingerd in de vijfde klas binnen, bij meneer Luc Cielen. Hij vertelde uit de Griekse mythologie.

Prachtig, maar wat hij vooral deed, was mijn creativiteit waarnemen én stimuleren. Ik vond de vakken als houtbewerken en nat-in-nat schilderen heerlijk en ik zag dat de andere kinderen daar heel bedreven in waren. Dat was voor mij ook weer een stimulans. En dan toneelspe- len: het eerste jaar mocht ik het knechtje van Herodes spelen, maar het jaar daarop Herodes zelf. Ik ging helemaal los! Wat kon ik me daar in uitleven!

Ik kreeg veel complimenten. Niet dat ik daarop uit was, maar het tilt je wel een beetje op. Dit werkte als een vonk voor mij. Ik was en ben meneer Cielen heel dankbaar, het heeft veel voor me betekend om bij hem leerling te zijn geweest. Blijkbaar was het wederzijds;

Samen met Toon Soetaerts (ook van Hibernia), op de Dam in Amsterdam

Marco Gerris

foto rechts: M. Schreier

foto: M. Schnater

Repetities Dorian met Het Nationale Ballet

hij heeft ooit eens tegen me gezegd: 'Je hebt reuring gebracht in de klas!' Misschien moesten ze daar nog even aan wennen.

De school was klein in die tijd, zo'n 50 kinderen in totaal. Mijn klas had maar vijf leerlingen; het gevolg was dat we veel samen deden: integraal onderwijs!

Er was sowieso veel toneel. Ik wilde altijd meedoen en eigenlijk wilde ik ook altijd wel een grote rol. Je kon je daar voor opgeven, ik kreeg hem vaak. Wat heb ik daarvan genoten! Ik heb op een dag voor de B-klas gekozen. In die stroom mocht je je meer ontwikkelen in de kunstzinnige vakken. In mijn getuigschriften stond dan wel vaak dat ik voor de meer intellectuele vakken wat meer mijn best mocht doen. Mijn beweeglijkheid, enthousiasme en populariteit hadden ook een keerzijde: ik had een grote mond, ik werd te vrij. Ik was soms wel het etterbakje van de klas en ben daar af en toe stevig op aangesproken.

Van skaten naar dansen

Buiten school waren er ook tal van mogelijkheden en ontwikkelingen. Ik was 11 jaar toen mijn drie zusjes op rolschaatsles gingen. Ik moest mee naar die lessen, maar ik verveelde me, tot een van de leraressen zei: ga jij maar skaten. Ik keek er even naar en kon het eigenlijk

direct. Ja, natuurlijk: bewegen! Na een jaar was ik kampioen van België.

Ik ging naar een jeugdtondeelgroep, een semiprofessionele groep waar ik veel geleerd heb. Ik bezocht de muziekschool voor viool en saxofoon, maar hield ook van judo, turnen en voetballen en op een of andere manier lukte het me ook.

Het voortgezet onderwijs op de Steinerschool deed ik op de Hiberniaschool in de Volksstraat in Antwerpen. Na de Hiberniaschool ging ik naar de Pius X School, heb één jaar pabo-opleiding gedaan, als een soort tussenjaar, want aanvankelijk is mijn eerste keer auditie op het Herman Teirlinck instituut niet gelukt. In 1993 werd ik hier wel toegelaten. Ik wilde acteur worden.

Jan Declair, Belgisch grootste toneelspeler, gaf daar les. Ik mocht daar dus aanvankelijk niet blijven, maar de tweede keer dat ik me meldde, mocht ik door en bleef ik er een jaar. Ze zeiden tegen me: je moet gaan dansen, er huist een danser in je. Ik ging naar het Hoger instituut voor Dans en Danspedagogie. Eén jaar bleef ik daar. Achteraf bezien was ik ook daar wel weer een rebel.

Amsterdam

In 1997 verhuisde ik naar Amsterdam. Ik ging daar wonen in de buurt van het Vondelpark. Wat een geluk

dat ik dáár terecht kwam.

Enkele jaren daarvoor had ik Amsterdam met een vriend bezocht en bij aankomst in die stad, direct bij het verlaten van het station voelde ik: 'Ah, dit is mijn stad!' Het was alsof ik de plek herkende. Hier moet ik zijn.

In het Vondelpark kwamen dagelijks wel honderd skaters bijeen. We waren soms wel dagen bezig. Skaten, skaten, skaten. Elkaar trucs leren, bewegen en plezier hebben. Ik was er altijd bij, er ontstond een vaste kern, die jaren bij elkaar bleef.

In dat jaar was er ook de musical Eindeloos, waarin Liesbeth List haar musicaldebuut maakte, waarin Najib Amhali speelde en waarin ik mee mocht doen. Ik deed aan dans, zang en acteren en had een klein solo-momentje en heb toen aan Dick Hauser (regisseur) en Rob Hauser (muziek en componist) gevraagd of ik die solo op mijn skates mocht doen. Toen ik het hun liet zien, waren ze meteen verkocht.

De musical had maar een kort bestaan, maar het deelnemen had mij geraakt.

Het zat allemaal in mij: acteur, skater, danser. Het was in die tijd moeilijk om mensen, vooral jongeren, naar het theater te krijgen. Ik wilde een voorstelling maken met alléén maar straatdisciplines: skaten, hiphop, dj, beatbox, martial art, kortom alles wat ik vet vond en waar ik van dacht: dit gaat wel jongeren en een nieuw publiek naar de theaters brengen. Met een kleine groep, zeven jongeren, Belgen en Nederlanders, zijn we doorgegaan met ons ideaal: het samengaan van skate en dans. Daar is ISH in 2000 uit voortgekomen.

Mijn eerste ISH-voorstelling(en) sloeg meteen in als een bom. We hadden overal uitverkochte zalen en speelden in Carré tot Broadway. Het werd alleen niet zo goed ontvangen én begrepen door de cultuursector zelf. Die waren sceptisch en vonden het geen kunst. En dat vond ik er raar aan: wij trokken overal volle zalen en hebben in de mooiste theaters gespeeld, vele internationale tours & festivals gedaan (Amerika, Azië, Europa) maar werden in Nederland nooit echt serieus genomen.

ISH

Deze drie letters vormen een Engels achtervoegsel. Als iets kinderachtig is, is het childish, ouwelijk wordt oldish. Het duidt dus iets in een bepaalde kwaliteit aan, zonder dat er een vastomlijnde definitie aan te pas komt. Het is 'achtig'.

De zeven jongeren trokken samen op, probeerden van alles uit, maar het sloeg niet direct aan. Het werd niet begrepen, onder andere omdat mensen het niet konden duiden. Is het nou dans? Is het toneel? Is het een muziekkuitvoering?

Het is een collectief, het is niet één stijl. De stijlen zijn van de straat gehaald. We brengen hiphop-dans en urban sports naar het theater. In onze voorstellingen verbinden we deze disciplines met traditionele kunstvormen zoals ballet, theater en klassieke muziek. Op de site van ISH wordt het als volgt uitgelegd: 'Verenigd door het besef dat grenzen niet bestaan, maakt ISH dans van elementen die je niet meteen als dans zou bestempelen. Voor een freerunner is een muur geen obstakel, maar een opstapje, voor een voetballer is het pleintje een arena. We worden gemotiveerd door de bewegingsvrijheid die ontstaat als je de kaders loslaat: de verbindende kracht van een open blik. ISH is a way of life.'

Een uitspraak van Marco Gerris, oprichter en artistiek leider van ISH Dance Collective is: 'Blijf vooral jezelf en zoek om je heen naar inspiratie'.

We hebben wel 20 jaar moeten worstelen, moeten vol-

foto: M. Schnater

Viering 25 jaar ISH in Meervaart

Viering 25 jaar ISH in Meervaart

houden en moeten geloven dat we jongeren weer naar het theater konden krijgen. En dat is gelukt! En de erkenning kwam ook, gezien de prijzen die gewonnen werden.”

Prijzen

De Cultuurprijs in 2020 voor de bijdrage van ISH aan de Nederlandse cultuur.

De Zwaan in 2024 voor de meest Indrukwekkende Dansproductie Rhythm & Flow.

In 2025 de Johannes Vermeerprijs waarmee uitzonderlijk artistiek talent gestimuleerd wordt.

En onlangs, in 2026, de Andreaspensing, een onderscheiding van de stad Amsterdam voor de inzet voor de danskunst.

Slotvraag

Zoals in elk interview in deze serie stel ik ook hier de vraag: “Marco, ben je geworden wie je bent?”

Hij springt op en roept: “Joh, ik heb het idee, dat ik nog maar net begonnen ben!”

Hij springt op en roept: “Joh, ik heb het idee, dat ik nog maar net begonnen ben!”

Ik krijg nog een paar uitspraken mee, voor onderweg om over na te denken, of door te geven aan mijn kleinkinderen:

“Leef je passie! Kijk om je heen met een open blik. Nieuwsgierigheid is zo belangrijk! Het kinderlijke heb ik nog steeds; wil ik behouden.”

Dank je, Marco. ■